



GENT NOVA

Periòdic Catalanista ↔ Portaveu del Centre Catalanista "Gent Nova"
Sortirà cada dissapte

ANY XIV

BADALONA 20 JANER 1912

NÚM. 530

Redacció y Administració: Lluç, 51, 53 y 55 y Sant Francesc, 58 y 60. - Badalona.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: Badalona, al mes 50 cèntims. Fora, trimestre 1'50 pessetes. Número solt 10 cèntims
Tots los treballs se publican baix la-exclusiva responsabilitat de sos autors.—No's tornen els originals.

Vergonya eterna á aquells que, despreciant son idioma, alaben el dels altres. - DANTE

*Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y el dever de cooperarhi tots els catalans moguts
er les aspiracions del Nacionalisme, qualsevulga que sia llur pensar y sentir en materies religioses, polítiques y socials.*

(DECLARACIÓ DE LA VII ASSAMBLEA DE LA UNIÓ CATALANISTA)

EN ANTONI BORI Y FONTESTÀ

Una darrera d'altre van desapareixent les primeres figures de nostre renaixement literari; una darrera l'altre van deixant el mon dels vius tots aquells que'ns encisaren ab llurs cants, tots aquells que treien del carrer y del camp l'allavors arreconada llengua catalana la convertiren de nou en alt instrument de poesia enseyantnos a estimar-la y a l'ensemps a estimar la nostra patria.

Avui es l'Antoni Bori Fontestà el nostre poeta, el fill il·lustre de Badalona el qui baixa a la tomba y davant del seu cadavre encara calent, ab el dol al cor y les llàgrimes als ulls, no es cosa fácil fer el treball analític, fret, d'una biografia. Mes ab tot es precis ferlo, la devém als nostres llegidors, a la bona memoria del finat y no tenim mes remey que emprendre nostra tasca bó y demanant perdó per endevant per l'incoherencia que sens dubte tindran aquestes ratlles.

En Antoni Bori y Fontestà, nasqué el 24 de maig de 1861 en aquesta ciutat fill de modesta y honrada familia, la qual observant les seves condicions naturals y la seva afició a l'estudi, s'imposà el sacrifici de donarli carrera. Aquesta fou la de mestre, que cursà ab extraordinaria brillantesa, obtenint dinou notes de sobressortint en lo curs de la carrera, arribant al grau de doctorat o professor Normal. Fou



un deixible aventatjat de l'escola municipal que dirigia el venerable y culte professor en Francisco Feliu.

Encara molts badalonins el recorden a aquell noy que ajudaba als seus pares en el seu treball y aprofitaba les poques hores d'esbarjo, que li quedaben del treball y de l'escola, pera estudiar.

Acabada la seva carrera va exercir un temps l'ajudantia en l'Escola pública superior d'aquesta ciutat, al costat del que havia sigut e seu mestre en Francisco Feliu.

En 1884 guanyà en l'enyides oposicions una plassa d'Ajudant en les Escoles de Barcelona y dos anys després, en noves oposicions, obtenia per unanimitat de Tribunal, el primer lloc entre 'ls concursants, el càrrec de Director en propietat d'una escola de Sant Martí de Provensals. D'aquesta passà a una de les escoles municipals més importants de la veïna capital y que està situada al carrer de la Ciutat, aont exercí, ab aquell amor y entusiasme que tenia per l'ensenyansa, fins que la malaltia traïdora que l'ha dut a la mort l'obligà molt prematurament a renunciar a tot treball.

Empró el seu amor a la ensenyansa anà ja de bon principi aparellat ab el seu amor a Catalunya, y a la seva literatura. A Badalona fou en sa joventut un dels propulsors del catalanisme y a Badalona obtingué el seu primer premi literari ab una elegia endressada al malaguanyat enginyer y compositor en Jaume Font y Escolá.

Després, la seva ploma continuà incansable cola-

borant en els periòdics que aleshores es publicaven a Badalona *El Eco* y *L'Esparvé* y després les seves produccions s'han vist publicades en els periòdics de Catalunya, entre ells *La Renaixensa*, *Juventut*, *Il·lustració Catalana*, *La Veu de Catalunya*, *L'Esquella de la Torratxa*, etc., etc. Al mateix temps que no descuidava els seus treballs professionals concorria a la majoria de certamens literaris, obtenint nombrosos premis y distincions.

Ferm catalanista, il·lustre pedagog, pulcre literat y inspirat poeta, en tots aquets aspectes es la seva personalitat igualment interessant essent cosa materialment impossible poder donar en el curt espai de que disposem una idea completa de tota la seva obra.

En el Jocs Florals de Barcelona, aont hi concorregué durant molts anys, va ferse mereixedor de dos premis ordinaris la *Flor* (any 1898) y uns anys després la *Englantina*, y molts altres d'extraordinaris, ab composicions en vers y en prosa.

Va prendre part en el Congrés Pedagògic celebrat a Barcelona en 1888, fou Delegat de l'Associació de Mestres de la capital del Principat pel districte de les Afores; fundador y director per espai de dos anys de «El Magisterio Catalán.» Es autor de les obres següents de caràcter literari:

Lo Trovador Catalá (que ha alcançat cinc edicions).

Flors de Maig.

Lo llibre del Amor.

Poesies premiades en diferents certamens.

La Guerra (premi de la Reina Regent).

Felicitações, Discursos y Epitafis.

Y de les obres pedagògiques:

El Manuscrito Metódico.

Nociones de Aritmética decimal.

Nociones de Historia Sagrada.

Lecciones de Prosodia y Ortografía, aplicables a la lectura racional y a la escritura al dictado.

Enseñanza de la lengua oficial por medio del idioma materno en las escuelas de Cataluña.

Historia de Cataluña.

Pera el teatre va escriure essent molt jove, el seu primer ensaig, *La Repartidora*, y després hi ha obtingut dos éxits ab *Gent de Platja* y *La Gallarda del Roser* inspirades produccions, que mereixeren per la crítica unànims judicis d'elogi.

Ab lo anotat ni haurá prou pera ferse càrrec de l'immensa obra que portá a cap en el espai de curts anys d'incessant treball, treball que aná minant la seva naturalesa fins a ocasionarli la malaltia que l'ha portat a la tomba.

Com a poeta, la personalitat den Bori y Fontestá, ocupa un lloc distingit entre tots els mestres del nostre Renaixement. «La poesia d'en Bori—deia el nostre bon amic y company de causa en Badia y Homs, en la festa que en honor del poeta qu'avui plorem celebrá no fa gaire el Centre «Gent Nova»—si es de caient popular, a més d'esser inspiradísima, esdevé a voltes d'una sencillesa y simplicitat corprenedora. En la major part de ses composicions, un no sab que admirar més, si la visió poética de la cosa cantada, o be la sonoritat de les estrofes que van desgranantse ritmicament

com una cascada de melodies que fan fruïr d'una esgarrifosa delectansa. Bona prova en son les «Sinfonies poemátiques» ab que guanya la Flor Natural en el Jocs Florals de Barcelona y l'idili poemátic «Boira y Sol», d'una bellesa poética descriptiva que enamora, y no es tan sols en les composicions d'aquesta mena aont triomfa airoament, sino també en les de caràcter patriòtic, com en les premiades «La nit en Mongrony», «Les fonts del Llobregat», «Gent Nova», en les que el poeta hi fon en la torrentada de notes vibrants y vigoroses, tota la fogositat d'una ànima amarada d'un sá patriotisme.»

Aquest es l'home que'ns arreballa la mort, el bon ciutadà, l'espós amantíssim, el carinyós pare, l'amic dels seus amics que no oblidaren mai el seu tracte agradós, la seva conversa encisadora, el seu esperit obert sempre a tot lo noble y gran. Y pera nosaltres els de «Gent Nova» la pèrdua ens es doblement sensible, puig sempre l'haviem tingut al nostre costat y no'ns havia faltat mai la seva adhesió o'l seu concurs en tots els actes realitzats per aquest Centre que havia sigut sempre objecte de la seva especial predilecció.

Y are companys de «Gent Nova» y vosaltres amics llegidors, que soleu fullejar aquest modest setmanari, a tots us demana «Gent Nova» un recort o una oració pera'l poeta. A tots us demana que no l'oblideu y que dediqueu uns instans a la bona memoria del poeta badaloní, llegint y donant a conèixer al nois d'avui algunes de les seves magnífiques estrofes, que si l'home ha mort, la seva poesia continuarà vivint entre nosaltres perdurant de generació en generació mentres visqui llengua catalana.

Víctima de la llarga malaltia, que feia anys el tenia reclós a casa seva, va morir en la matinada del dia 16 del corrent, el que'n vida fou inspirat y entusiasta catalanista n'Antoni Bori y Fontestá, mort que lo molt que's preveia no ha fet pas que sigués menys intensament sentida en nostra ciutat.

Al acte de la conducció del cadavre al cementiri d'aquesta ciutat, constituí una grandiosa manifestació de dol que fou presidida per el fill, el gendre y el cunyat del finat, l'Alcalde en Martí Pujol y el doctor mossén Gayetá Soler, amic del finat; seguía una nombrosa comissió del Ajuntament, formada per regidors de tots tres grupos polítics y representació de moltes de les societats badalonines, les polítiques hi eren totes y premsa. No citem noms per temer omitirne molts.

Les gasses varen esser portade per tres companys de professorat den Bori, y les altres per en Badia y Homs en representació dels escriptors badalonins, per el President del Centre Catalanista «Gent Nova» y per en P. Rodón y Amigó delegat per la familia.

Verificat el sepeli despedí el dol el doctor mossén Gayetá Soler en unes sentides paraules elogiant les virtuts y l'obra literaria y pedagògica den Bori demanant a tots els que l'han admirat en vida li dediquin un pietós recort pera la seva ànima.

Gent Nova s'associa al dol de Badalona per la mort

d'un fill il·lustre y envia a la seva viuda, filla, fill, gendre, cunyat y familia el testimoni del més sentit condol per l'irreparable perduda soferta.

EL CENTRE «GENT NOVA»

El President del Centre Catalanista «Gent Nova», desseguida que's va enterar de la mort d'en Bori y Fontestà ordenà que's posés la bandera catalana a mitj pal y convocà el Consell Directiu aquell mateix dia que prengué l'acort d'assistir al acte del enterro y enviarhi corona de flors naturals.

SINFONIES POEMATQUES

(Fragments)

CREPUSCOL

Lo mon reposa; tot dorm encare;
tot dorm: abelles, aucells y flors;
com una verge la terra mare
somia l'hora dels seus amors.

Les fresques brises que la acaronen
jugant l'arriben a despertar;
los tremolosos estels s'hi fonen
veientla, hermosa, parpellejar.

Y es aleshores que'l cel se tinta
de llums incertes, y's veu lluhí
demunt les serres, com una cinta,
la clariana del dematí.

Ab ella arriben colors y aromes
remors, murmuris, bels y cançons...
de flors que's baden, de nius de plomes,
d'anyells y arbredes y aucells y fonts...

Ab ella arriben per adormirhi
l'infant suare nat al moli,
com una perla cayent d'un lliri
demunt la fulla d'un llesamí.

Per endolcirli son, hi espera
l'estel del dia la llum del sol
y estira y glosa la cadenera
l'última nota del rossinyol.

Y es aleshores que'l se tinta
de llums incertes y's veu lluhí
demunt les serres, com una cinta,
la clariana del dematí.

LO MATÍ.

Olorosa y serena
com una fada,
qu'ix del bany, tota aromes
tota irisada,
de la boyra s'aixeca
la matinada.

Del rieró en les riberes
y arrán d'escuma,
los papellons bojejen,
la flor perfuma,
y'ls aucell hi refilen
y la llar fuma.

Fuma la llar hont canta
la molinera
vestint sos fills xamosos
com una cera...
de la primera missa
lo seny espera.

Y la campana sona
quan aixerida
a sos fills acompanya
hont la fé'ls crida
a resar pels que foren
y ella no olvida.

Allà, demunt la grada,
prop seu s'els posa
de genolls, y'ls ensenya
la oració hermosa
que floreix de sos llabís
como una rosa.

Y plora, plora al véurels
ab les manetes
demunt del pit posades
y ajuntadetes,
com els ha dit que ho volen
les animetes.

Y es llavors que s'aixeca
l'hostia sagrada
d'entre encéns tota aromas
tota irisada
com d'en mitj de la boyra
la matinada.

LA MORT DE LAS VIOLAS.

Las papellonas y las violas
s'han fet a l'ombra l'últim petó;
las unas tristas, las altres solas,
se'n van y's quedan,
suran y nedan...
las papellonas per l'horitzó,
las violetas al regaró.

Els frets s'acostan. Las nits parionas
dels jorns plujosos are vindrán.
¡Adeu violas y papellonas!
Ab las diadas
fredas, geladas,
las papellonas no tornarán...
Las violetas se morirán!

ANTONI BORI Y FONTESTÀ.



LA ROSIUS

(Fragment)

III

Tota aquella tarde esperà'l Gabaig el retorn dels pastors vora avall del Noguera. Caminava, s'asseya, enfonzava al tou de l'herba sas ferradas sabatas trinçant flors y grunyint, y's plavia en esbrotar las falgueras estassantlas á cops de bastó y ajeventlas al aygua. Feya por de debó. Devegadas passava per sos ulls com un llampech d'alegria, y llavoras reya, reya com un orat ajuntant las mans per besarlas y estrenyentlas eom si escanyés quelcom y ho llensés ab un fástich. En sa matexa obsessió, no dexaba de clavar llambregadas cap al prats de Beret ahont tenia la presa.

La tarda queya. Quans els primers lladruchs l'avisaren de que ja venían els remats, avansà'l Gabaig cap al pont forfollantse la faxa y s'abocá á la barana, tirant pedras al riu pera no prevenir al Tomeu que s'ohia en enllá refilant sas corrandas.

El Tomeu venia distret, ab las mans penjadas del bastó que li cenyia l'esquena.

Al embocar las ovellas el pont del Noguera, s'arribà'l Gabaig á ferlos pas y cap á la entrada del pont; apamà al Tomeu ab una mirada rohenta, y encara no havia'l pastor tingut temps d'alarmarse, quan se sentí arbolat enlayre de la barana del pont y llenzat riu avall hont brassejava ofegantse.

El Gabaig avansá cap als prats sense mirar endarrera. Prová de córrer y las sabatas se li enllotavan; donava gambadas en fals y crexia en rabia per lo que trigava en assolir á la Rosius qu'era enllá ab la vacada. Quan hi fou aprop, quan ja distingia aquell rostre escayent y aquellas formas rodonas, pegá embranzida més ferma, amenassantla ab sos crits, en termes que la pobre Rosius comprengué desseguida las intencions

d'aquell home. La fadrina fugia, fugia dexant els esclops y cercant un refugi... Y'ls prats de Beret eran solius, encalmats; no més la vacada ohia'ls crits de la noya que gayrabé ja tenia al damunt la grapa d'aquell monstre horrorós. Allavoras, en un esfors suprem, s'ampará la Rosius del vedellet més tendroy, afeirantshi á la cua y fentlo girar fortament. El Gabaig la cregué seva. A las empentas de la Rosius el pobre vedellet cridaba alsant el cap; y las vacas, fixant de primers els ulls compassius á n'aquell desconeguts, y ohint després els clams continuats del vedellet que sofria, alsaren las testas ab un bram estrident, acalantlas y embestint al Gabaig que quedaba ennastat pels ronyons en llurs banyas enormes. Be hi correngué, be hi fou amatenta la Rosius á ventar llenya á las vacas; mes aquestas insensibles als cops de la noya, anavan ventejant al desgraciat del Gabaig qui sense color, desmayantse, queya en terra espirant y escolantse en las herbas. La Rosius tremolaba de por ab el bastó enlayre y arrancantse els cabells, fentla girar l'últim vagit del Gabaig, á qui la mare del vedellet acabava horriblement d'esventrar babejant rabiasa...

**

Quan arribava'l Tomeu tremolós y amarat de la tremenda caiguda, se sentí al coll els brassos de la Rosius que l'estrenyia y ploraba; hi acudiren els vehins de Montgarri sospitant de la arribada dels remats sense pastor; y quan el vicari ohia'ls clams d'aquella gent esglayada devant l'esborronador espectacle, rodava'l cap tristement enquibintse en el rotllo y convidant als vehins á seguir la oració que ab el cap baix ell resava.

Las vacas s'acoblavan impassibles rodejant al vedells, la Rosius y'l Tomeu, abressats y plorosos, brodaban ab sospirs y sanglots las llasimeras absoltas d'aquella tarde.

ANTONI BORI Y FONTESTÀ.

NOTES LOCALS

DEL NOU AJUNTAMENT

Fins aquesta setmana no s'ha constituït en definitiva l'Ajuntament y fins l'última sessió no varen ferse els discursos acostumats en dits cassos. Els pronunciats enguany tenen una novetat, el de que per primera vegada, del nostre record, es planteja per una minoria, la d'U. F. N. R., per boca del regidor en Josep Casas, tot un gran programa de govern municipal.

La sessió darrera revesteix excepcional importancia; podém dir que'n té tanta com la de constitució del Ajuntament en 1.^{er} de Janer de 1906, ab la diferencia d'un cas ab l'altre, de que'n 1906 varen unir-se totes les forces de Badalona pera salvarla y ara passa totalment al revés, car es presenten per complert distanciadades, unes de les altres, les forces que formen l'Ajuntament y cada una d'ella vol o pretent exercir l'hegemonia del Municipi pera implantar el seu pro-

grama. Si Badalona està prou educada políticament pera comensar aquestes lluytes, li serán beneficioses; si contrariament, no saben anar els agrupaments polítics ab serenitat y noblesa a implantar llurs programes, la lluita que ha comensat, seria de resultats negatius pera la ciutat.

No trovem censurable la lluita noble per els ideals, al contrari, la trovem sana si es practica ab noblesa.

Perque estimém sagrats els ideals dels homes varem propagar defensar y procurar, per tots els medis, una actuació armónica de totes les forces badalonines de carácter catalá, sense que cap d'elles exercís l'hegemonia sobre les altres, actuació que avuy resulta un impossible desde les eleccions de Novembre darrer.

Per voluntat dels directors de les forces polítiques y per la del cos electoral, ja están deslindats els camps; els que ho han volgut, uns els que han guanyat, ja tenen el govern de la ciutat y están constituïts per les forces de carácter conservador y monárquiques,

y els altres les minories son abdues republicanes: una nacionalista, y l'altre pertany a un partit espanyol centralista de fet, encara pue's digui autonomista.

De tot cor desitjem que les lluytes de demà siguin lluytes de vida y per lo tant de resultats positius pera Badalona. Encara que haguem censurat, conseqüents ab nostres conviccions, als que sincerament han aixecat bandera de partit, com als que fan la seva politica tot dientse no polítics, no voldriem, ni per satisfacció nostra ni de nostres darreres actuacions, que les lluytes entre ells portessin greus perjudicis al progrés, benestar y riquesa de Badalona.

UNA MANIFESTACIÓ

En Nadal al replicá an en Casas a la darrera sessió va censurar el programa municipal de l'U. F. N. R. y després de dirnos que la majoria anaba a l'Ajuntament sols a fer administració,—que ja ho havia dit l'Arcalde,—va farnos, parlant en nom seu, un esbós de programa d'oposició al dels federals nacionalistes.

Convindria sapiguer si lo dit per en Nadal, es el programa polític que pensa seguir la majoria.

Y consti que aixó no vol significar cap censura, car tothom te dret d'obrar segons les seves conviccions. Però creyem que deu parlar-se ab claretat, perque ja fá massa temps que hi han homes, que prediquen germanor y tolerancia y també l'unió de tots ab programa únic y en la práctica obren segons convé a llurs conveniencies polítiques.

DEL PRESSUPOST MUNICIPAL DE 1912.

El que encara no se sá piga rés, respecte l'aprovació, per la Comissió provincial, del pressupost municipal que deu regir enguany y que fou aprovat per la Junta de Vocals Associats a darrers del any passat, fá que per Badalona corri ab insistencia la versió, de que la situació, creada per la Coalició de dretes, fá gestions prop del seus correligionaris de la Diputació, ab el fi de que no sigui aprovat.

Aquesta nova ha extranyat a molts, car ho se sab que s'hagi presentat cap recurs contra'l referit pressupost, y a més no hi ha en ell cosa important que'ls diferencii dels anteriors.

DEL AJUNTAMENT

SESSIÓ ORDINARIA DEL DIA 11 DEL CORRENT

Comensá a un quart de nou assistinhi tots els regidors y presidint l'Arcalde interí en Martí Pujol.

Després de llegida, fou aprovada l'acta de la sessió anterior, passant a continuació a ocupar la presidencia el senyor Antoja pera procedir a la tercera votació de càrrecs, la qual doná'l següent resultat:

Arcalde, en Martí Pujol y Planas, per 9 vots y 8 en blanc.

Primer Tinent, en Josep Doménech Renom, per 8 vots y 9 en blanc.

Segon Tinent, en Pere Clarós Cayró, per 8 vots y 9 en blanc.

Entra en Casas en el saló

Tercer tinent, en Faustí Nadal Ramón, per 9 vots y 9 en blanc.

Quart Tinent, en Jaume Miralles Pruna, per 9 vots y 9 en blanc.

Queden elegits definitivament els esmentats.

S'aixeca a parlar en Pujol desde la presidencia el qual comensa saludant a tots els regidors sense distinció de matissos ni d'actuació com a representants que son del poble y que venen a treballar pera'l benefici moral y material de Badalona.

No haig, diu, d'esforsarme en manifestar l'actuació que seguirá la majoria car alguns de nosaltres ja ho han mostrat en diferentes ocasions ostentant càrrecs representatius. S'ha significat, segueix dient, que's venia al Municipi pera fiscalisar, acció beneída y noble, quant significa intervenció en l'administració empró quan s'aparta d'aquestos límits y degenera en oposició sistemática, se fá aleshores obra negativa. Recorda que quan varen entrar en 1905 no varen fer més que fiscalisar, reunint esforços pera rescabalar l'Hisenda Municipal de l'inevitable caiguda. Enten que l'acció fiscalisadora ha d'anar desde l'Arcalde al últim empleat, anunciant a continuació que pera facilitar la tasca fiscalisadora, tot lo que signifiqui ingrés será fiscalisat, venint els estats, en lloc d'esser englovats com abans, per separat en cada recaudació, passant a la Comissió d'Hisenda pera dictaminar. Acaba dient que la llum y la veritat han d'esser el lema de tots els regidors y que'ls que portin la responsabilitat han de esser els primers en ostentarlo y fer que aquell resplandeixi.

Parla a continuació en Casas y diu: La minoria federal nacionalista republicana m'ha delegat pera que fes la resposta a la salutació que'ns ha dirigit l'Arcalde. Vos retorném el saludo y vos brindem el nostre concurs y la nostra amistat.

L'abstenció, diu, d'aquesta minoria en l'elecció de càrrecs, no ha sigut pas per no tenir confiansa ab els elegits, sino que dita abstenció ha respost al estat d'opinió creada ab les lluites estridentes de fóra y fins de dintre, que han precedit a la constitució del Ajuntament.

Al emprendre una tasca nova, diu, enten la minoria d'U. F. N. R. que ha de fixar els seus punts de vista sobre les necessitats del nostre poble. Aquestes, al seu entendre, son cinc: Construcció d'escoles graduades, construcció d'un nou Escorxador, d'un nou Cementiri, Beneficencia y urbanisació del Ensanxe, nosaltres, diu, apoiarém y defensarém tots els projectes que vagin a la realisació d'aquelles necessitats.

Per la nostra part, segueix dient, entenem que pera emprendre lo més amunt manifestat, se deuria abordar un empréstit per 20 anys de 300,000 pessetes pera distribuirles en la següent forma: 120,000 pessetes en la construcció d'escoles graduades, comptant que serán subvencionades per l'Estat, qual petició ja está feta; 50,000 pessetes en la construcció d'un nou Cementiri; 50,000 pessetes en la d'un nou Escorxador; 50,000 a Beneficencia y 30,000 a urbanisació d'Ensanxe. Aquestes quantitats, relativament petites,

es el mínim d'esfors que l'Ajuntament pot fer en la realització d'aquestes obres, afegint, que admetrien, si's cregués necessari, que l'emprèstít ascendís a 400.000 pessetes. Pera l'amortisació y interessos, va dient, d'aquest emprèstít, se distribuiria en 28.500 pessetes anyals, qual quantitat, enten, pot introduirse en el nostre Pressupost, carregant un xic els ingressos, de lo que'n sortirien segurament els més perjudicats la classe obrera y aixó, diu, tindria compensació en un projecte de protecció obrera que presentarán.

Pera fer veure, segueix dient, la diferencia d'actuació, que es lo que se'n diu política, vos diré lo que faria una majoria d'esquerra y lliberal o lo que faria una majoria conservadora. Si fossim majoria, va dient, fariem les escoles graduades ab ensenyansa neutra, catalana y bisexual, en els primers graus, el Cementiri secularisat y la Beneficencia despres de tota confessió religiosa. Les implantarieu aixís vosaltres? pregunta. Naturalment que no. Doncs aquesta diferencia de criteri es lo que s'anomena sentit polític.

No sé, segueix dient, el programa de la majoria, empró segons les manifestacions de la presidencia será la d'estalviar la pesseta, retardant, al seu entendre, les reformes necessaries; creu que'l deute actual permet anar a la realització en sentit progressiu de grans reformes. Fer lo contrari, diu, podrà esser més cómodo, empró no s'avena pas aixís el temps perdut. Acaba dient que té un altre concepte de la regidoria, lloc de sacrifici y no motiu de llument y d'orgull.

En Costa en nom de la minoria radical saluda al Alcalde y regidors manifestant que la seva fiscalisació no será sistemática sino justa y raonada. S'adhereix als projectes exposats per en Casas, els quals interpreten els sentiments de la minoria a que pertany. Diu que no posa dubte en la gestió administrativa del Alcalde que espera sabrá cumplir ab son dever. Recomana an aquest que dediqui els seus esforços en exterminar un vici que ha arrelat massa a Badalona, parlant extensament sobre'l mateix. Acaba dient al Alcalde que sigui tolerant ab totes les manifestacions del poble, mostrantse partidari d'obrir centres d'ensenyansa pera acabar ab els vicis, crápula de tots els pobles.

Parla a continuació en Nadal qui comensa saludant a tothom; manifesta que ha sofert una decepció després de les paraules den Casas y den Costa, puig enten que tots els actes han d'esser fruit del estudi de les comissions, dient després y dolguentsen, de que en Casas hagi, segons ell, presentat un plan de fracció. Creu que les opinions exposades per en Casas sobre ensenyansa neutra, secularisació de cementiris, beneficencia laica, no es feina del Ajuntament qual finalitat, diu, es administrar els bens del poble. Com que'l Municipi, segueix dient, es un organisme del Estat, deu sotmetres a les seves lleis, afegint que essent monárquica té una religió oficial. Se mostra partidari de la cultura, manifestant que seguirá els seus sentiments tant si l'aplaudeixen com si'l censuren.

Acaba adherintse a lo manifestat per en Costa

contra'ls vicis, confiant que l'Alcalde acabarà ab ells.

En Serra replica que es obra administrativa lo exposat per en Casas, manifestant després que no es feina partidista sino deslligat de tot partidisme, extenentse en llargues consideracions sobre les diferencies de sentiments.

En Casas rectifica y diu que no es hora oportuna per entaular un debat; manifesta que les lleis del Estat otorguen la tolerancia en totes aquelles reformes que obeeixin a un estat d'opinió. Cita'l cas de que Reus posseeixi un cementiri neutre; el que Barcelona presentés temps enrera un projecte cultural y d'ensenyansa en el qual s'hi introduïen aquestes reformes y que en Maura no estava pas disposat a destorbarlo, dient ademés que en quant a la Beneficencia no hi ha cap llei que la reguli. Recorda'l seu projecte d'escoles presentat el bieni passat aont pera ferlo més factible se presentá despullat, diu, d'aquesta diferencia essencial, dient que ajudarán a totes les reformes que siguin ab espejit conciliatori, exposant ademés que les seves anteriors manifestacions foren fetes pera mostrar les diferencies en l'actuació; segons l'orador, aixó ho ha vingut després a corroborar en Nadal, el qual malgrat volguer fugir de partidismes, ha exposat lo que pensava en aquesta qüestió, amparantse en les lleis del Estat perque li son favorables. Volem, diu, encarrilar l'actuació en sentit lliberal y patriótic, lluny de personalismes que no serveixen més que pera aixecar ídols, tenint Badalona una prova en aquells temps que tingueren com epílec en els vergonyosos successos del 1.^{er} de Juliol.

Rectifica en Nadal, repetint alguns conceptes ja dits, pero no entrant en discussió. Manifesta després que les escoles gratuïtes sostingudes per associacions religioses donen a Badalona ensenyansa a més de 1.600 obrers y en cambi els centres lliberals produeixen zero.

La presidencia diu que s'ha mostrat tolerant y que no havia de permetre que's desviessin els oradors, a lo que contesta en Costa, que parla després, que ha sigut en Nadal qui's desviava, seguint després parlant en Costa contestant a algunes manifestacions den Nadal.

Resumeix la presidencia senyor Pujol, protestant del calificatiu de retardataris que se'ls aplica, car, diu, que'ls seus desitjos en materia d'administració municipal van més enllá encara de lo manifestat per en Casas. Ab paciencia, va dient, s'arribará a la regeneració del poble, empró cal ferho ab calma, que devegades precipitant el pas, se va enrera. Creu que quan l'Hisenda municipal tingui solidesa y estigui aixugat el deute's pot afrontar un emprèstít de 300.000 duros, consignat per amortisació 22.000 duros anyals; se mostra partidari d'esperar, dient que cal tenir paciencia després dels descalabros passats en aquells dotze anys de trista recordansa. Aquesta prudencia administrativa en el transcurs de nostre exercici, diu, ja tindreu ocasió d'observarla y jutjarla es sols un compás d'espera.

En quant al vici, se declará partidari de que tot hi

fent avui esforços per evitarlo, crear centres de cultura que procurin desviar al públic de caurehi.

Acaba posant-se a la disposició de tots els regidors, fidels representants del poble.

—Se concedeixen els permisos demanats per en Francisco Solá, en Victoriá Borrás y en Rafel Padrós.

—Passen a les Comissions respectives les instàncies presentades per en Andreu Lladó, en Josep Bel, n'Enric Canals, en Francisco Grané y en Ramon Marimont sobre obres.

—Se deixa sobre la taula, a petició den Padrós Vidal, una proposició de varis regidors de la Comissió d'Hisenda sobre'l sorteig dels vocaïcs associats.

Aquesta petició es feta perquè segons diu en Padrós Vidal no se li ha comunicat y vol que se li respecti un dret.

—S'aproven les nòmines de la brigada eventual de la setmana passada; els jornals pugen 54 pessetes y els carros 40.

—Se nomena, a proposta den Doménech Renom, vocals de la Junta d'Instrucció Pública, an en Nadal y en Martí.

—Se deixa, a proposta den Casas, el nomenament de dos vocals del Patronat Mèdic, a la designació de la Comissió de Governació.

—S'acorda per majoria de vots recompondre aces y comprar el material necessari, l'adquisició d'arbres y comprar un armari y una placa pera'l Dispensari.

En Costa ha combatut totes les compres, fundant-se en que'l pressupost no es aprovat, lo qual atribueix a maquiavelismes d'alguí; se mostra partidari per aquest motiu de suspendre la vida municipal en tant no vingui dita aprovació.

La presidencia, en Nadal, en Miralles y en Casas no hi están conformes passant-se a votació y essent refusat lo proposat per en Costa.

Moció.—En Serra prega's miri si's pot fer quelcom pera rescabalar la pérdua que sofreix l'Erari municipal ab l'instalació de Societats Anònimes.

La presidencia observa que no creu que's pugui fer rés, empró que's pot presentar una proposició en aquest sentit.

Y s'aixeca la sessió a tres quarts d'onze.

NOVES

HOMENATGE.—Diumenge prop-passat ab motiu de despedir-se del públic barceloní l'eminent diva Lina Pasini, la qual junt ab el tenor català senyor Raventós cantà en català el primer acte de la *Walkyria*, la Junta Permanent de l'Unió Catalanista obsequià a dita artista ab un magnífic ram de flors y un expressiu missatge com a homenatge al esforç de l'aplaudida artista al aprendre y cantar en la nostra llengua.

**

COMANDA.—La família Bori ens prega donguem desde les nostres planes, en l'impossibilitat de ferho ells personalment, les més grans mercès a totes les persones qui per escrit, qui assistint al enterro y funerals, els han testimoniàt el seu afecte, ab motiu de la mort del malhaurat poeta n'Antoni Bori y Fontestà.

FOOT-BALL.—Seguint el Concurs del Campionat de juniors de 1912, el «Badalona F. C.» jugà'l diumenge passat els següents partits ab l'«Internacional F. C.» de Barcelona:

Al mati: 3.^{er} team del «Badalona» ab el 1.^{er} del «Internacional» en el camp del primer; resultat 2 goals a 1 a favor del darrer.

2.^{on} team del «Badalona» ab el 2.^{on} del «Internacional» en el camp del darrer; resultat 3 goals a 0 a favor del «Internacional».

Y en el camp de nostra ciutat, a la tarda, els dos primers teams de dits clubs donant un resultat de 2 a 0 a favor del «Internacional».

Nostres paisans feren jugades admirables, habent-hi hagut protestes en aquest darrer partit, estant aquestes a la resolució de la Federació.

Demà jugarán el «Badalona» y el «Manresa» en el camp del primer.

—En el camp del «Bétulo F. C.» se jugà'l diumenge prop-passat un partit també del Concurs ja esmentat entre'ls primers teams del «Bétulo» y «Cataluña»; resultá guanyador el «Bétulo» per 2 goals a 0, havent sigut el partit molt empenyat.

Demà correspon jugar el «Bétulo» y el «Mataró» en el camp del darrer.

**

«Empleinse les mellors aigües minerals alcalines embotellades; Vichy-Hopital (estómac), Vichy Celestins (ronyons), Vichy-Grande Grill (fetge). Son insubstituïbles.»

**

RECTIFICACIÓ.—En la passada edició y en les *Notes locals* va apareixer una errada de puntuació que fá canviar per complet el sentit de la frase. Diu «En cambi ells ho fan ab en Vergés y ab altres, avui ex-regidors sense raó, y faltant a la veritat...» y devia dir «... avui ex-regidors, sense raó y faltant a la veritat...»

**

ENHORABONA.—Ha sigut nomenat Ajudant de Marina del districte de Cadaqués, el Tinent de navili graduat de l'Escala del Cos General de l'Armada, el fill d'aquesta ciutat en Antoni Gassol Torrents.

**

NAIXEMENT.—Les mullers de nostres partieuars amics els germans en Llorens y en Joaquim Casanovas, deslliuraren el dimecres y dijous de la passada setmana respectivament abdues una xamosa nena.

Nostra enhorabona als pares y família.

**

Societat Eduard, Fill de Cebriá Tejedor, en Comandita.

El Paper bancable, el prenem a la par, valorat als 12 dies de l'entrega.

Del liquit efectiu, pot disposarse desseguida (una vegada estigui acceptada l'oferta del Paper per la Casa), quins anticipos devengarán l'interés del 6 1/2, 0/0, sis y mitj per cent, anyal.

Badalona, 29 Desembre 1911.

**

PREC.—Preguem al senyor Arcalde que fassi fer una inspecció en una casa del carrer de Sant Pere. aont hi ha instalat un dipòsit de gallinassa y altres excrements, lo que creiem de necessitat desapareixi puig ab la mala olor que despedeix, es un verdader perill pera la salut pública.

**

CONTRA'L DECRET DE LES NOTARIES.—Demà se celebrarán a Tarragona y Lleida dos grans mitings de protesta contra el R. D. de Notaries, prenenthi part renomnats oradors.

**

Gran diposit de serpentina y confet-ti — Confiteria y Pastisseria La Palma d'en Francisco Soler — Lluc, 84 — Badalona.

FESTA DE SANT ANTÓN.—Els Gremis de Carreters y el de Tocinaires celebraren, com tots els anys, ab gran magnificència la festa del seu Sant Patró, repartintse al matí pel segón, pans an els pobres en el Foment Industrial.

Els tradicionals *tres toms* varen veures forsa concoreguts, lluint bastants cavalls, rics guarniments, acompanyantlos una banda, els quals recorregueren els carrers de nostra ciutat ab la consegüent alegria propia de la diada.

A la tarde varen haberhi funcions de teatre, vengentse molts concoregudes, en especial el «Pícarol» que estava tot plé de gom a gom.

A la nit va haberhi balls a la Sala nova de can Salsas per part dels carreters y en el «Gran Casino» organisat pels tocinaires, els que estigueren concoregutíssims.

**

SALA D'ESPECTACLES «PICAROL.»—Avui a la nit se representarà en aquest teatre la celebrada opereta «La Casta Susana.»

**

CENTRE DE CONTRATISTES D'OBRES DE BADALONA.—El «Centre de Contratistes d'Obres de Badalona» convida a tots els seus associats a una reunió general que's celebrarà'l vinent dissapte, dia 27 del corrent Janer.—*La Junta.*

**

CALENDARIS.—S'ha rebut un elegant calendari de paret, imprés a tres tintes, ab fulles mensuals, anunciant el *Mechero Holandés.*

Mercés al representant d'aquesta ciutat senyor Obiol per la seva atenció.

«*Demaneu Sal Vichy Etat pera begudes. Compri-mits Vichy-Etat, eferescents y Pastilles Vichy-Etat en els seus envases d'origen.*»
Refuseu tota imitació.»

ANUNCIS OFICIALS

D. Francisco de A. Barriga, vecino de la presente, ha acudido á este Ayuntamiento en súplica de permiso para instalar un electro-motor de 2 HP en la casa número 117 de calle de la Quintana Baja, de esta ciudad.

Los propietarios ó vecinos que se consideren perjudicados, con la mencionada instalación, podrán presentar sus reclamaciones, debidamente documentadas y justificadas, en el Negociado de Obras de esta Excm. Corporación Municipal, dentro el plazo de 15 días, á contar desde el de la publicación del presente anuncio en el Boletín Oficial de esta provincia, pasados los cuales no se admitirá ninguna y se resolverá conforme de justicia.

Badalona á 13 de Enero de 1912.—El Alcalde interino, *Martin Pujol*

D. Ramón Marimon acude á este Municipio en solicitud de permiso para instalar un electro-motor de tres caballos para la fabricación de chocolate en su casa de la calle de Sans Pablo número 23.

Los propietarios ó vecinos que se consideren perjudicados con dicha instalación podrán presentar las reclamaciones que consideren oportunas en la Secretaría de este Ayuntamiento durante el plazo de 15, días á contar desde el siguiente al de la inserción del presente en el Boletín Oficial de la provincia, pasados los cuales no se admitirá ninguna y se resolverá con arreglo á derecho.

Badalona 17 Enero de 1912 —El Alcalde interino, *Martin Pujol*

Imp. Vda. Badia, Dr. Dou,—Barcelona. 14

CINE DORÉ ★ TEATRE ★ CERVANTES

Carrer den Prim. — BADALONA

GRANDIÓS y HERMOSÍSSIM PROGRAMA pera AVUI y DEMÀ dies 20 y 21 de Janer de 1912

DEBUT de la reina del Ball Andalus

LA SEVILLANITA

rival de «Dora la Gitana»

Reaparició dels finissims y aplaudits duettistes cómics-lírics

LES LEONI

els quals variarán el programa en cada sessió

ESTRENA - ESTRENA

de la sensacional y emocionant película dramática histórica en colors dividida en molts cuadros

UNA DESVENTURA DE FRANCISCO I

Completarán el programa altres QUATRE PELÍCOLES D'ESTRENA